

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení
podniku

Posouzení finanční situace vybraného podniku

Knihovna JU - ZF K 9617

3114702080

Vedoucí práce:

Ing. Tomáš VOLEK, PhD.

Autor práce:

Jitka MIKEŠOVÁ

2006

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci na téma „ Posouzení finanční situace vybraného podniku “, vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích dne, 24. dubna 2006

Jitka Mikešová

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

PROJEKT: UMĚLECKÝ DÍL UMĚLECKÉHO VÝKONU

Jméno a příjmení: Jitka MIKEŠOVÁ
Studijní program: B0206 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a řízení účetnictví - pro další školy
Název práce: Význam účetnictví v řízení vybraného podniku

Zařazení pro vypracování

Na tomto místě bych ráda poděkovala za poskytnuté rady, připomínky, odborné vedení a trpělivost v průběhu psaní bakalářské práce svému vedoucímu práce, dále pak za poskytnuté informace a ochotu pracovníků sledovaného podniku.

Stejně tak můj dík patří i manželovi, rodičům a všem, kteří mě po celou dobu studia podporovali a pomáhali mi.

V Českých Budějovicích, dne 24. dubna 2006

Jitka Mikešová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zemědělská fakulta
Katedra ekonomiky
Akademický rok: 2004/2005

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jitka DVOŘÁKOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku - pro české firmy**

Název tématu: **Posouzení finanční situace vybraného podniku**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl:
Posoudit ekonomickou situaci vybraného podniku se zaměřením na jeho finanční situaci

Osnova:

1. Zdroje informací pro posouzení finanční situace
2. Ukazatele finanční analýzy
3. Charakteristika vybraného podniku
4. Posouzení ekonomické situace podniku se zaměřením na finanční stránku
5. Vlastní návrhy na zlepšení ekonomické situace podniku.

Rozsah práce:

30

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Kislingerová, E.: Manažerské finance. Praha, C.H. Beck 2004.

Synek, M. a kol.: Manažerská ekonomika. Praha, Grada Publishing 2003.

Grünwald, R., Holečková, J.: Finanční analýza a plánování. Praha, VŠE 2002.

Higgins, R.: Analýza pro finanční management. Praha, Grada Publishing 1997.

Valach, J.: Finanční řízení podniku. Praha, Ekopress 1999.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Tomáš Volek

Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce:

1. března 2005

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. dubna 2006

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
L.S.
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2005

Posouzení finanční situace vybraného podniku

Abstrakt

Autorka se v práci zabývá zhodnocením ekonomické situace vybraného podniku se zaměřením na jeho finanční situaci. Nejprve jsou teoreticky vymezeny pojmy, týkající se finanční analýzy. Poté jsou zde podrobněji zkoumány jednotlivé oblasti finanční analýzy (oblast rentability, aktivity, zadluženosti a likvidity), a to pomocí poměrových ukazatelů. Výsledné hodnoty jsou pak porovnány se standardními hodnotami, uváděnými v odborných literaturách nebo v příslušných statistikách. Zřetelná převaha kladně vyznívajících výsledných hodnot vybraných ukazatelů hovoří o dobrém finančním zdraví podniku s možností nejen další existence, ale i určitým, dosud málo využívaným, potenciálem dalšího růstu.

Klíčová slova: finanční analýza, rentabilita, aktivita, zadluženost, likvidita, poměrové ukazatele

Assessment of selected company's financial situation

Abstract

Authoress is in this bachelor work (thesis) is dealing with assessing economical situation of the selected company with focus on its financial situation. As first terms are theoretically defined, which are connected with financial analysis. After that separate areas of financial analysis are examined in detail (such as profitability, activity, insolvency and liquidity), this examination is based on ratio indicators. Final values are comparing with well-known standards, which are listed in literature and relevant statistics. Obvious supremacy of final values, selected indicators has good predicate ability about good company's financial health with of continuous existence, but also pointing out potential grow in area which is not used in this point of time.

Key words: Financial analysis, activity, profitability, insolvency, liquidity, ratio indicators

Obsah:

1	Úvod	1
2	Literární rešerše	1
2.1	Zdroje informací pro finanční analýzu	2
2.1.1	Znaky účetních výkazů	2
2.1.2	Rozvaha	2
2.1.2.1	Aktiva	3
2.1.2.2	Pasiva	4
2.1.3	Výkaz zisků a ztráty (Výsledovka)	4
2.1.4	Výkaz o peněžních tocích (Cash flow)	6
2.2	Uživatelé finanční analýzy	6
2.2.1	Investoři	6
2.2.2	Manažeri	7
2.2.3	Zaměstnanci	7
2.2.4	Obchodní partneři	7
2.2.5	Banky a jejich věřitelé	7
2.2.6	Stát a jeho orgány	7
2.3	Základní metody finanční analýzy	8
2.3.1	Absolutní ukazatele	8
2.3.2	Poměrové ukazatele	8
2.3.2.1	Ukazatele rentability (výnosnosti)	9
2.3.2.1.1	Rentabilita vloženého kapitálu	9
2.3.2.1.2	Rentabilita úhrnných vložených prostředků	9
2.3.2.1.3	Rentabilita vlastního kapitálu	10
2.3.2.1.4	Rentabilita tržeb	10
2.3.2.2	Ukazatele aktivity	10
2.3.2.2.1	Rychlost obratu zásob	10
2.3.2.2.2	Doba obratu zásob	11
2.3.2.2.3	Rychlost obratu pohledávek	11
2.3.2.2.4	Doba splácení závazků	11
2.3.2.2.5	Obchodní deficit	12

2.3.2.3	Ukazatele zadluženosti	12
2.3.2.3.1	Zadluženost I	12
2.3.2.3.2	Zadluženost II (Celková zadluženost)	12
2.3.2.3.3	Úrokové krytí	12
2.3.2.4	Ukazatele likvidity	13
2.3.2.4.1	Běžná likvidita	14
2.3.2.4.2	Pohotová likvidita	14
2.3.2.4.3	Peněžní likvidita (Okamžitá likvidita)	14
2.3.2.4.4	Podíl pracovního kapitálu na aktivech	15
2.3.2.5	Doplňkové ukazatele	15
2.3.2.5.1	Altmanův index důvěryhodnosti	15
2.3.2.5.2	Index IN 01	16
2.3.2.5.3	Produktivita práce	17
2.3.2.6	Vyhodnocení poměrových ukazatelů	17
2.4	Charakteristika vybraného podniku	18
3	Metodika	18
4	Praktická část	19
4.1	Oblast rentability	21
4.1.1	Rentabilita úhrnných vložených prostředků	21
4.1.2	Rentabilita vlastního kapitálu	21
4.2	Oblast aktivity	22
4.2.1	Doba obratu zásob	22
4.2.2	Rychlost obratu zásob	23
4.2.3	Doba obratu pohledávek	23
4.2.4	Rychlost obratu pohledávek	24
4.2.5	Doba splácení závazků	25
4.2.6	Obchodní deficit	25
4.3	Oblast zadluženosti	26
4.3.1	Zadluženost I	26
4.3.2	Zadluženost II (Celková zadluženost)	26
4.3.3	Úrokové krytí	27

4.4 Oblast likvidity	28
4.4.1 Běžná likvidita	28
4.4.2 Pohotová likvidita	28
4.4.3 Peněžní likvidita (Okamžitá likvidita)	29
4.5 Doplnkové ukazatele	30
4.5.1 Produktivita osobních nákladů	30
4.5.2 Produktivita práce	31
4.5.3 Altmanův index důvěryhodnosti	31
4.5.4 Index IN 01	32
5 Závěrečná hodnocení a vlastní návrhy	32
5.1 Hodnocení oblasti rentability	32
5.2 Hodnocení oblasti aktivity	33
5.3 Hodnocení oblasti zadluženosti	33
5.4 Hodnocení oblasti likvidity	34
6 Závěr	35

1. ÚVOD

Zvolené téma této bakalářské práce je v dnešní době velmi aktuální vzhledem k tomu, že každá firma se snaží být prosperující, a proto by měla vyhodnocovat svou ekonomickou situaci, např. prostřednictvím finanční analýzy. Tato analýza je pohledem do minulosti a zároveň slouží jako podklad pro zobrazení situace v čase a pro rozhodování o budoucím vývoji podniku. Cílem této práce je posoudit ekonomickou situaci vybraného podniku a zaměřit se na jeho finanční situaci.

První část bakalářské práce je zaměřena na teorii, kde se autorka zabývá pojmy, které s finanční analýzou bezprostředně souvisí. Je zde snaha o vysvětlení principu a smyslu finanční analýzy a jsou zde také uvedeny jednotlivé prostředky pro zhodnocení ekonomické situace podniku.

V metodologické části jsou nastíněny metody zpracování finanční analýzy pro zvolený podnik, propočítány vybrané ukazatele jednotlivých oblastí, jako je rentabilita, aktivita, zadluženost a likvidita. Je zde také snaha o určité zhodnocení výsledných údajů a stejně tak je uvedeno i závěrečné shrnutí celkové situace podniku s doporučeními, na které oblasti by se měl podnik více zaměřit.

2. LITERÁRNÍ REŠERŠE

Každý ekonomický subjekt, který působí na trhu, musí neustále analyzovat svou činnost a výsledky hospodaření, kterých dosáhl. Tato skutečnost vyplývá především z toho, že veškeré rozhodování v podniku je potřeba přizpůsobit změnám, aby podnik neztratil na trhu své postavení nebo své dosavadní postavení ještě zlepšil a mohl tak být dále konkurenceschopný. Znamená to především adekvátně měnit objem výroby, strukturu financování nebo i počet zaměstnanců v závislosti na změnách tržního prostředí. Proto se snad v každém prosperujícím podniku vypracovává finanční analýza, která vyhodnocuje základní finanční ukazatele a vyvozuje z nich závěry pro podnik, pro rozhodování.

Finanční analýza je oblast, která představuje výraznou součást soustavy podnikového řízení. Je úzce spjata s finančním účetnictvím a finančním řízením podniku a propojuje tyto dva nástroje podnikového řízení.

Úkolem analýzy ekonomické situace podniku je globální zhodnocení finanční pozice podniku. Umožňuje určit příčiny zhoršení nebo zlepšení situace a může tak přispět k volbě nejvhodnějších směrů dalšího vývoje. Sestavuje se za určitý časový interval a obsahuje mnoho metod, které různým způsobem analyzují situaci v podniku.

Základním metodickým nástrojem finanční analýzy jsou tzv. poměrové ukazatele, které představují poměr údajů z jednoho, nebo několika účetních výkazů k jiné položce, nebo jejich skupině. Poměrové ukazatele posuzují finanční stabilitu podniku, jeho platební schopnost a solventnost, výnosnost a rentabilitu, výkonnost a aktivitu.

2.1 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU

Základním zdrojem informací a údajů potřebných pro sestavení finanční analýzy jsou účetní výkazy.

2.1.1 ZNAKY ÚČETNÍCH VÝKAZŮ

V účetních výkazech by měly být informace podávány jasně a v logické struktuře. Je nutné, aby byly srozumitelné, s jasným obsahem, protože jinak by byly pro uživatele prakticky nepoužitelné. Měly by také pravdivě vyjadřovat skutečnost a tím být spolehlivým zdrojem informací. Spolehlivá informace musí být také neutrální, což znamená, že nesmí být předpojatá. U těchto informací se upřednostňuje spíše obsah před formou, protože pro podstatu sdělení a ekonomickou realitu podniku je důležité, aby věrně prezentovaly uskutečněné transakce a události v podniku.

Je nutné, aby účetní výkazy obsahovaly úplné informace vyplývající z účetnictví, aby nedostatkem všech potřebných údajů nedocházelo k mylným závěrům. U záznamů v jednotlivých výkazech se vyžaduje objektivita, tzn., že mají být průkazné a snadno ověřitelné. To také bezpochyby souvisí s nestranností a nezaujatostí. Tedy v případě, že by ty samé údaje jako zaměstnanec podniku zpracovával nestranný člověk, musel by dospět ke stejným závěrům jako podnik.

2.1.2 ROZVAHA

Obsahem rozvahy, nebo-li bilance je přehledné uspořádání majetku podniku v peněžním vyjádření k určitému časovému okamžiku. Jedná se o uspořádání z hlediska formy majetku a finančních zdrojů. Neopomenutelnou funkcí rozvahy je zjistit a zhodnotit finanční situaci podniku.

Rozvaha je tedy statickým pohledem na stav *aktiv* a *pasiv* podniku. Aktiva zobrazují majetek z hlediska formy a pasiva vyjadřují, z jakých zdrojů byl majetek pořízen. V rozvaze jde o neustálé vyrovnávání těchto dvou stran.

K získání dynamického pohledu je třeba porovnávat a analyzovat rozvahy za více po sobě jdoucích období.

Tabulka 1 Rozvaha v podobě zveřejňované v Obchodním věstníku

Aktiva		Pasiva	
Aktiva celkem		Pasiva celkem	
A.	Pohledávky za upsaný vlastní kapitál	A.	Vlastní kapitál
B.	Stálá aktiva	A.I.	Základní kapitál
B.I.	Nehmotný dlouhodobý majetek	A.II.	Kapitálové fondy
B.II.	Hmotný dlouhodobý majetek	A.III.	Fondy tvořené ze zisku
B.III.	Finanční investice	A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let (+ / -)
B.III.1.	Podílové cenné papíry v podnicích s rozhodujícím vlivem	A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+ / -)
C.	Oběžná aktiva	B.	Cizí zdroje
C.I.	Zásoby	B.I.	Rezervy
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	B.II.	Dlouhodobé závazky
C.III.	Krátkodobé pohledávky	B.III.	Krátkodobé závazky
C.IV.	Finanční majetek	B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci
D.	Ostatní aktiva – přechodné účty aktiv	B.IV.1.	Bankovní úvěry dlouhodobé
	Kontrolní číslo	C.	Ostatní pasiva – přechodné účty pasiv
			Kontrolní číslo

2. 1. 2. 1 Aktiva

Aktiva představují budoucí ekonomický prospěch, který firma získá v důsledku hospodářských operací vykonaných v minulosti. Z hlediska funkce majetku v hospodářské činnosti podniku lze majetek členit na stálý a oběžný. Je to z těch důvodů, že podnik musí jinak hospodařit s majetkem, který je v podniku vázán dlouhodobě a jinak se nakládá s majetkem, který se často obnovuje.

Stálá aktiva jsou majetkem, který je v podniku vázán dlouhodobě, spotřebovává se postupně a nemění svou podobu ani podstatu. Tato aktiva zahrnují:

dlouhodobý nehmotný majetek – software, patenty, licence, ...

dlouhodobý hmotný majetek – pozemky, stavby, budovy, dopravní prostředky, ...

dlouhodobý finanční majetek

Oběžná aktiva jsou majetkem spotřebovaným při činnosti podniku najednou. Tato aktiva zahrnují:

Zásoby

Materiál určený ke zhotovení výrobku

Nedokončená výroba a polotovary

Výrobky

Zboží, které podnik nakupuje za účelem dalšího prodeje

Pohledávky

Z obchodního styku – vystavené faktury odběratelům, které ještě nebyly proplaceny nebo jiné platební dokumenty

Ostatní pohledávky – např.: pohledávky za zaměstnance nebo jiné fyzické či právnické osoby

Krátkodobý finanční majetek – obchodovatelné cenné papíry

Peněžní prostředky – peníze na účtech, hotovost v pokladně, ceniny, ...

2. 1. 2. 2 Pasiva

V pasivech je zachyceno, z jakých zdrojů je majetek podniku financován. Protože podnik získává prostředky jak z vlastních tak i z cizích zdrojů, rozlišuje i účetní systém dvě základní kategorie:

Vlastní zdroje lze chápat jako celkový kapitál, který do podniku vložili sami vlastníci.

Základní kapitál – stanoven Obchodním zákoníkem podle rozlišné formy podnikání

Zákonné rezervní fondy – musí ho povinně tvořit společnost s.r.o., a. s. a státní podnik

Ostatní fondy – vytváří se ze zisku podniku a jejich tvorba je předepsána ve stanovách společnosti

Zisk – cílem každého podnikání

Cizí zdroje představují závazky, které se vztahují k určitým hospodářským operacím firmy.

Krátkodobé závazky – takové, které jsou splatné do 1 roku, jedná se o dluhy vůči dodavatelům, institucím a zaměstnancům

Dlouhodobé závazky – splatnost delší než 1 rok a financují složky aktiv, které mají životnost delší než rok (směnky k úhradě, dlouhodobé úvěry, ...)

Rezervy

2. 1. 3 VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁTY (VÝSLEDOVKA)

Tento účetní výkaz zobrazuje pohyb peněz za určité období a poskytuje přehled o nákladech a výnosech podniku. Jeho úkolem je více rozvést rozvahovou položku „Výsledek hospodaření běžného roku“ a to proto, aby bylo patrné, jaké výnosy a výdaje ovlivnily výši hospodářského výsledku. Hospodářské operace dělíme na 2 základní typy.

Jsou to operace rozvahové a výsledkové. Zatímco rozvahové operace nemají vliv na zisk nebo ztrátu běžného roku, výsledkové operace výsledek mění buďto jako výnos nebo jako náklad.

Základní zjednodušenou strukturu výkazu zisků a ztrát můžeme znázornit takto:

+ tržby z prodeje zboží

- nálady na prodané zboží

Obchodní marže

+ tržby z prodeje

- nálady související z provozní činnosti

Výsledek hospodaření z provozní činnosti

+ tržby z finanční činnosti

- nálady na finanční činnost

Výsledek hospodaření z finančních operací

- daň z příjmů za běžnou činnost

Výsledek hospodaření za běžnou činnost

+ mimořádné výnosy

- mimořádní náklady

- daň z příjmů z mimořádné činnosti

Mimořádný výsledek hospodaření

Výsledek hospodaření před zdaněním

Výsledek hospodaření za účetní období

Výsledek hospodaření z provozní činnosti pochází ze základních, opakujících se činností určitého typu (např.: výrobní či obchodní činnost), ale vznikají zde i takové operace, které probíhají nepravidelně (pokuty, ...).

Výsledek hospodaření z finančních operací odráží ekonomický prospěch z rozhodnutí, souvisejících se zvoleným způsobem financování podniku a s jeho finančními operacemi.

V průběhu činnosti podniku dochází k různým mimořádným událostem, které se vyskytují nahodile (škody na majetku v důsledku živelných pohrom, ...) a dále k řadě operací, které lze vzhledem k běžné činnosti charakterizovat jako neobvyklé. Tyto transakce pak tvoří obsah mimořádného hospodářského výsledku.

2. 1. 4 VÝKAZ O PENĚŽNÍCH TOCÍCH (CASH FLOW)

Tento výkaz zkoumá, které vlivy působily na vývoj finančních prostředků v určitém období. Zajišťuje konkrétní zdroje tvorby peněžních prostředků a změny jejich použití za dané období, to znamená, zda je podnik schopen v budoucnosti zajistit dostatečnou tvorbu peněžních prostředků na úhradu dluhů a dividend.

Na rozdíl od ukazatele cash flow, který vyjadřuje změnu množství peněz, přehled o peněžních tocích nejen konstatuje, ale i vysvětluje tok peněz a pro svou důležitost se tento výkaz sestavuje jako zvláštní samostatný výkaz.

Tok peněz se sestavuje podle činností rozdělených do 3 oblastí: provozní činnost, investiční činnost a finanční činnost.

Účetní jednotky si mohou sami zvolit model, koncepci a metody zpracování přehledu o cash flow. Tento výkaz se zpracovává z bilance a výsledovky, a to buď metodou přímou, nebo nepřímou.

Nepřímá metoda zjišťování toku peněz se využívá stále častěji. Vychází ze zisku (ztráty) z běžné činnosti před zdaněním, ne tedy z celkového disponibilního zisku.

Přímá metoda sleduje příjmy a výdaje z mimořádné činnosti a platby daní z příjmů. Údaje jsou čerpány převážně z bankovních nebo pokladních dokladů. Vychází se z čistého zisku, ke kterému přičteme další výdaje a odečteme další příjmy, které nevyžadují pohyb peněz.. Přímou jsou sledovány i placené úroky.

V praxi bývá cash flow ústředním pojmem celého finančního řízení a hlavním kritériem pro rozhodování. V praxi také nelze zjistit důsledky určitého rozhodnutí na hodnotu podniku a použití zisku jako rozhodujícího kritéria často nedává tak jasné výsledky jako použití cash flow.

2. 2 UŽIVATELÉ FINANČNÍ ANALÝZY

Informace, které se týkají finančního stavu podniku jsou předmětem zájmu mnoha subjektů. V literatuře najdeme těchto 6 základních skupin a sice investoři, manažeři, zaměstnanci, obchodní partneři, banky a jejich věřitelé.

2. 2. 1 INVESTOŘI

Investoři poskytují podniku kapitál a jsou primárními uživateli účetních informací. Tyto údaje lze využít pro rozhodování o budoucích investicích. Akcionáři, kteří vlastní akcie podniku, využívají možnost kontroly hospodaření podniku prostřednictvím údajů

z účetních výkazů. Mají možnost nahlížet do výročních zpráv podniku a tím získat přehled o stabilitě a likviditě podniku, o disponibilním zisku, na kterém závisí výše jejich dividend.

2. 2. 2 MANAŽEŘI

Manažeři rozhodují v oblasti řízení finančních zdrojů, zajišťují optimální strukturu majetku podniku a volí způsob jeho financování. Informace z účetních výkazů využívají tedy pro dlouhodobé i operativní rozhodování. Údaje jim také usnadňuje rozhodování o umístění volných peněžních prostředků.

2. 2. 3 ZAMĚSTNANCI

Z důvodů jistoty zaměstnání mají také zaměstnanci podniku zájem na finanční stabilitě a prosperitě firmy.

2. 2. 4 OBCHODNÍ PARTNEŘI

V případě obchodních styků s jinými podniky, dodavateli je nejdůležitější otázka schopnosti placení závazků. Je důležité, aby byl podnik schopen dostát svým závazkům. Z dlouhodobého hlediska je zájem dodavatelů o dlouhodobou stabilitu podniku, která zajistí stálý odbyt u zákazníka.

2. 2. 5 BANKY A JEJICH VĚŘITELÉ

Při poskytování úvěrů se věřitelé zajímají o finanční pozici podniku. Musí rozhodnout, zda úvěr danému podniku vůbec poskytnou, a pokud ano, v jaké výši a za jakých podmínek. Držitelé dluhopisů se zajímají především o finanční stabilitu a likviditu podniku. Jejich hlavním zájmem je, aby jejich cenný papír byl splacen včas a v dohodnuté výši.

2. 2. 6 STÁT A JEHO ORGÁNY

Stát využívá finančně-účetní data pro kontrolu daňových povinností, pro kontrolu podniků se státní majetkovou účastí, pro nejrůznější statistické výpočty a také pro rozdělování finanční výpomoci podnikům.

2.3 ZÁKLADNÍ METODY FINANČNÍ ANALÝZY

2.3.1 ABSOLUTNÍ UKAZATELE

Absolutními ukazateli jsou právě data, obsažená v účetních výkazech, ze kterých se pro finanční analýzu čerpají vstupní data. Dávají představu o rozměru jednotlivých jevů. Podle toho, zda vyjadřují určitý stav, nebo informují o údajích za určitý časový interval, rozlišujeme veličiny stavové a tokové. Veličiny stavové pak nalezneme v rozvaze a tokové ve výkazu zisků a ztrát a také ve výkazu cash flow.

S využitím těchto ukazatelů se provádí tzv. horizontální analýza, kdy jsou v čase porovnávány jednotlivé položky, tedy počítá se rozdíl mezi základním a běžným obdobím. Horizontální analýza tedy informuje o základních pohybech v jednotlivých položkách účetních výkazů. Na tuto analýzu navazuje analýza vertikální, která se na rozdíl od předchozí zabývá vždy jen jedním obdobím, ve kterém zjišťuje, jak se na určité celkové veličině podílely dílčí veličiny. Z těchto získaných informací je pak patrné, co se v daném podniku odehrává, a pokud bychom porovnali údaje s ostatními srovnatelnými podniky, mohli bychom usoudit, do jaké míry se struktura blíží obvyklému standardu, nebo čím se případně odlišuje.

Kromě horizontální a vertikální analýzy lze také z absolutních ukazatelů dopočítat tzv. rozdílové ukazatele, jako je například ukazatel čistého pracovního kapitálu. Jeho výpočet je vyjádřen vztahem: čistý pracovní kapitál¹ = oběžná aktiva – krátkodobé závazky.

Podstatou pracovního kapitálu je, že reprezentuje část oběžného majetku financovaného z dlouhodobého kapitálu. Čistý pracovní kapitál pak měří velikost relativně volné částky kapitálu, která není vázána na krátkodobé závazky. Každý podnik tedy potřebuje tento kapitál, aby byla zajištěna potřebná míra likvidity.

2.3.2 POMĚROVÉ UKAZATELE

K tomu, aby bylo možné analyzovat vzájemné vazby a souvislosti mezi absolutními ukazateli z účetních výkazů, dáváme je do vzájemných poměrů. Nejčastěji se setkáváme s těmito základními skupinami ukazatelů: ukazatele rentability, ukazatele aktivity, ukazatele zadluženosti a ukazatele likvidity.

¹ Kislingerova E., Oceňování podniku, C. H. Beck, Praha, 1999

2. 3. 2. 1 Ukazatele rentability (výnosnosti)

Tato oblast vypovídá o výnosové situaci podniku. Výnosnost vloženého kapitálu je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Při výpočtech ukazatelů níže uvedených, se vždy poměruje zisk ku ostatním veličinám. Otázkou je, jaký zisk pro výpočet zvolit. Měl by totiž vyjadřovat konečný efekt podnikatelské činnosti, z pohledu využívání zdrojů a investování kapitálu. Je proto vhodné uvádět zisk před úhradou úroků a daně z příjmů. Doporučuje se, aby oblast rentability obsahovala tyto poměrové ukazatele:

Rentabilita vloženého kapitálu (ROI)

Rentabilita úhrnných vložených prostředků (ROA)

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Rentabilita tržeb (ROS)

2. 3. 2. 1. 1 Rentabilita vloženého kapitálu (ROI)²

$$\frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{investovaný kapitál}}$$

V případě investovaného kapitálu se rozumí kapitál, ze kterého podnik platí investorovi určitý výnos. Prakticky se jedná o položku pasiv sníženou o neúročené krátkodobé cizí zdroje (většinou jde o bankovní úvěry). Nebo je také možné na investovaný kapitál pohlížet přes položku aktiv, a potom tedy lze jmenovatel zjistit jako součet stálých aktiv a čistého pracovního kapitálu.

Tento ukazatel slouží k měření efektivnosti dlouhodobě investovaného kapitálu. Vyjadřuje, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč dlouhodobých zdrojů.

2. 3. 2. 1. 2 Rentabilita úhrnných vložených prostředků (ROA)²

$$\frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{aktiva}}$$

Jinými slovy jde o rentabilitu celkového kapitálu, která vyjadřuje, s jakou účinností pracuje kapitál vložený do podniku bez ohledu na jeho původ. Jelikož je v čitateli zahrnut zisk před zdaněním a úroky, výpočet tedy udává, jaká by byla rentabilita podniku, kdyby neexistovala daň ze zisku. Tento ukazatel bývá obvykle považován za hlavní ukazatel oblasti rentability.

² Kislingerova E., Oceňování podniku, C. H. Beck, Praha, 1999

Ve finančním řízení mají stále větší význam peněžní toky, což se projevuje i tím, že jsou stále více využívány ukazatele na bázi cash flow. Rentabilita celkového kapitálu by se poté vyjádřila jako poměr cash flow z provozní činnosti a celkových aktiv³.

2. 3. 2. 1. 3 Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)⁴

$$\frac{\text{zisk před úroky a zdanění}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Tento ukazatel vyjadřuje zhodnocení vlastního kapitálu, efektivnost reprodukce kapitálu vloženého akcionáři. Měří výnosnost vlastního kapitálu, kolik zisku připadá na 1 Kč vlastního kapitálu. Jeho výsledky zajímají především akcionáře a vedení podniku. K jeho nárůstu dojde, zvýší-li se zisk, nebo sníží-li se hodnota vlastního kapitálu.

2. 3. 2. 1. 4 Rentabilita tržeb (ROS)⁴

$$\frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{tržby}}$$

Vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb, tedy dosahovanou míru obchodní marže. To znamená, kolik haléřů zisku získáme z 1 Kč tržeb.

2. 3. 2. 2 Ukazatele aktivity

Tyto ukazatele poskytují informace o tom, jak podnik využívá jednotlivé majetkové části a jde o hodnocení vázanosti kapitálu v aktivech. Mohou se vyskytovat ve dvou podobách. Rychlost obratu vyjadřuje počet obrátek, kolikrát se za určité období daná položka přemění na jinou. A doba obratu udává délku období, potřebného k uskutečnění jednoho obratu, vyjádřeného v časové měrné jednotce. Udává také relativní vázanost kapitálu ve formě určitého aktiva.

2. 3. 2. 2. 1 Rychlost obratu zásob⁵

$$\frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

Zásoby uvedené ve jmenovateli daného vzorce je vhodné zadat jako průměrné, protože jde o rozvahovou položku, která se v průběhu sledovaného období mění. Výsledek nám

³ Grünwald R., Holečková J., Finanční analýza a plánování, Praha, VŠE, 2002

⁴ Kislingerova E., Oceňování podniku, C. H. Beck, Praha, 1999

⁵ Valach J. a kolektiv, Finanční řízení podniku, Ekopress, Praha 4, 1999

vypovídá o tom, kolikrát se zásoby přemění v ostatní formy oběžného majetku až po prodej hotových výrobků a opětný nákup zásob.

2. 3. 2. 2. 2 Doba obratu zásob⁶

$$\frac{\text{zásoby}}{\text{celkové náklady}/365}$$

Tento ukazatel se považuje za ukazatel intenzity využití zásob, používá se především v obchodních podnicích a říká, za jak dlouho vydělají denní tržby na obnovu zásob.

Obecně platí, čím vyšší obrat a kratší doba obratu zásob, tím lépe. Ale zásoby materiálu musí zajišťovat plynulou výrobu, sklady hotových výrobků musí zajišťovat rychlou reakci podniku na poptávku atd.

2. 3. 2. 2. 3 Rychlost obratu pohledávek⁶

$$\frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}}$$

Pohledávky ve jmenovateli se uvádějí v průměrných hodnotách a tento ukazatel udává, jak rychle jsou pohledávky přeměňovány v peněžní prostředky.

2. 3. 2. 2. 4 Doba obratu pohledávek⁶

$$\frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby}/365}$$

Výsledek nám napoví, zda se podniku daří dodržovat stanovenou obchodní úvěrovou politiku, vypovídá o platební disciplíně odběratelů.

2. 3. 2. 2. 5 Doba splácení závazků⁶

$$\frac{\text{závazky}}{\text{tržby}/365}$$

Výpočtem doby splácení závazků dostaneme časovou hodnotu toho, za jak dlouho je možné z tržeb uhradit průměrný dluh.

⁶ Valach J. a kolektiv, Finanční řízení podniku, Ekopress, Praha 4, 1999

2. 3. 2. 2. 6 Obchodní deficit⁷

$$\frac{\text{pohledávky z obchodního styku}}{\text{tržby/365}} - \frac{\text{závazky z obchodního styku}}{\text{tržby/365}}$$

Výpočet tohoto ukazatele má vysokou vypovídací schopnost. Jeho existence vede k rychlejšímu nárůstu závazků a pokud není tento deficit vykompenzován ziskovou marží nebo jinými finančními zdroji, projeví se bezprostředně poklesem peněžních toků.

2. 3. 2. 3 Ukazatele zadluženosti

Pokud se zmíníme o pojmu zadluženost, napoví nám to, že podnik používá k financování své činnosti a aktiv cizí zdroje, neboli dluhy. K hodnocení finanční struktury se používá několik ukazatelů, které vycházejí z rozboru vzájemných vztahů mezi položkami závazků, vlastního kapitálu a celkového kapitálu.

2. 3. 2. 3. 1 Zadluženost I.⁸

$$\frac{\text{dlouhodobé závazky}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Jde o základní ukazatel oblasti zadluženosti. Obecně platí, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je zadluženost podniku a tím vyšší je riziko věřitelů i akcionářů. Ale aby měl nějakou vypovídací schopnost, je nutné vždy provést srovnání s celkovou výnosností, kterou podnik dosahuje z celkového vloženého kapitálu a také se strukturou cizího kapitálu.

2. 3. 2. 3. 2 Zadluženost II⁸ (celková zadluženost)

$$\frac{\text{celkové závazky}}{\text{celková aktiva}}$$

Tento ukazatel se také někdy nazývá Míra finanční samostatnosti. Aktiva podniku jsou v tomto případě financována penězi akcionářů. Míra finanční samostatnosti se používá pro hodnocení hospodářské a finanční stability podniku.

2. 3. 2. 3. 3 Úrokové krytí⁸

$$\frac{\text{zisk před zdaněním a úroky}}{\text{úroky}}$$

⁷ Grünwald R., Holečková J., Finanční analýza a plánování, Praha, VŠE, 2002

⁸ Kislingerova E., Oceňování podniku, C. H. Beck, Praha, 1999

Propočtem tohoto vzorce je možné sledovat návratnost úroků, tedy jak jsou úroky kryty ziskem neboli kolikrát převyšuje celkový efekt placené úroky. Výsledkem je určitý koeficient a čím je jeho hodnota vyšší, tím lépe.

Tyto uvedené ukazatele oblasti zadluženosti jsou odrazem úspěšnosti podniku v získávání kapitálu. Vlastní kapitál reprezentuje nejdražší zdroj, kterým může podnik disponovat. Za jeho užití náleží investorovi (akcionáři) výnos, který může být v podobě dividendy nebo rozdílem mezi tržní cenou v okamžiku prodeje a pořízení.

Používá-li podnik k financování cizí zdroje, potom se úrok, což je cena za onen cizí kapitál, zahrne do nákladů. Není ovšem zcela výhodné, pracovat při financování jen s cizím kapitálem, protože s rostoucím podílem cizího kapitálu roste i riziko a investoři pak mohou zvyšovat cenu kapitálu, který půjčují, nebo mohou přestat být ochotni dané prostředky zapůjčit.

Proto podnik hledá takovou optimální strukturu kapitálu, při které jsou náklady na kapitál poskytovaný akcionáři a věřiteli nejnižší. Při posuzování kapitálové struktury je jedním z kritérií cena kapitálu. Jako základ propočtu ceny kapitálu slouží následující vzorec⁹.

$$\begin{aligned} & \text{náklady na cizí kapitál} * (1 - \text{sazba daně z příjmů}) * \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková pasiva}} + \\ & + \text{náklady na akciový kapitál} * \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková pasiva}} \end{aligned}$$

Při jejím utváření však hrají důležitou roli i faktory daňové, dlouhodobá finanční rovnováha, riziko, míra uplatňované kontroly nad společností a jiné.

2. 3. 2. 4 Ukazatele likvidity

Pokud chce podnik úspěšně existovat v podmínkách trhu, je potom jeho trvalá platební schopnost jednou ze základních podmínek. Každý podnik by si měl sledovat, zda je schopen včas splatit své závazky a pro tyto účely je důležité, udělat si rozbor vzájemných vztahů mezi položkami aktiv a pasiv, tedy konkrétně mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky.

V souvislosti s platební schopností se můžeme setkat s určitými pojmy, které mají rozdílný význam.

Solventnost je schopnost podniku získat dostatek finančních prostředků na úhradu svých závazků.

⁹ Valach J. a kolektiv, Finanční řízení podniku, Ekopress, Praha 4, 1999

Likvidnost udává míru obtížnosti přeměnit majetek na formu hotových peněžních prostředků. A právě podle stupně likvidnosti jsou aktiva v rozvaze seřazena.

Likvidita je momentální schopnost podniku uhradit splatné závazky.

2. 3. 2. 4. 1 Běžná likvidita¹⁰

oběžná aktiva
krátkodobé závazky

Ukazatel běžné likvidity udává, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku, tedy kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, když promění veškerá svá oběžná aktiva na hotové peněžní prostředky. Hlavním smyslem je to, aby krátkodobé závazky byly hrazeny z položek aktiv, pro tento účel určených. Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je více pravděpodobnější zachování platební schopnosti podniku, ale musí se samozřejmě přihlídnout ke struktuře oběžných aktiv, likvidnosti jednotlivých druhů a typu odvětví, ve kterém se podnik soustřeďuje.

Uspokojivé hodnoty se pohybují v intervalu (1,5; 2,5)¹¹

2. 3. 2. 4. 2 Pohotová Likvidita¹⁰

oběžná aktiva - zásoby
krátkodobé závazky

Jak můžeme ze vzorce vidět, číselník je oproti předchozímu vyjádření očištěn od nejméně likvidní části oběžného majetku, tedy od zásob. Tento ukazatel by měl být sledován ve vývoji a čím jsou jeho hodnoty vyšší, tím jistější je úhrada krátkodobých peněžních závazků. Vyšší hodnota bude příznivější z hlediska věřitelů, méně ale pak pro vedení podniku nebo akcionáře. Bude totiž znamenat, že značný objem oběžných aktiv je vázán ve formě pohotových prostředků, které přinášejí jen malý nebo žádný úrok.

Přijatelné hodnoty se pohybují v intervalu (1,0; 1,5)¹¹

2. 3. 2. 4. 3 Peněžní (okamžitá) likvidita¹⁰

finanční majetek
krátkodobé závazky

Finanční majetek zahrnuje peníze, účty v bankách a krátkodobý finanční majetek. Součástí krátkodobých závazků jsou i běžné bankovní úvěry a výpomoci. Tato peněžní

¹⁰ Kislingerová E., Oceňování podniku, C. H. Beck, Praha, 1999

¹¹ Grünwald R., Holečková J., Finanční analýza a plánování, Praha, VŠE, 2002

likvidita je nejprísnejším ukazateľom, pretože mieri schopnosť uhradiť krátkodobé záväzky práve v daný okamžik.

Uspokojivé výsledné hodnoty sa pohybujú v rozmedzí (0,9; 1,1).¹²

Výše zmienené ukazatele likvidity majú ale ten nedostatok, že sú odvozované z dát z rozvahy, ktorá je sestavovaná vždy k určitému časovému okamžiku, a táto data tak majú statický charakter. Preto sa často do čitateľa dosazujú hodnoty odvodené z tokovej veličiny cash flow¹³.

cash flow z provozní činnosti
krátkodobé záväzky

2. 3. 2. 4. 4 Podíl pracovního kapitálu na aktivech¹⁴

oběžná aktiva - krátkodobé záväzky
aktiva

V niektorých literatúrach je ešte oblasť likvidita doplnená o tento ukazateľ, u nehož sa sledujú predovšetkým jeho vývojové tendencie, teda ako sa vyvíja podiel pracovního kapitálu na celkových aktívach a tento výsledok je pak vhodné porovnať so srovnateľným podnikom, zameraným na rovnaký obor.

2. 3. 2. 5 **Doplňkové ukazatele**

2. 3. 2. 5. 1 Altmanův index důvěryhodnosti¹⁵

Pro vyjádření celkové finanční situace je možné využít Altmanovu analýzu, někdy také nazývanou indikátor bankrotu. Umožňuje vyjádřit tento celkový stav jedním číslem. Tento ukazatel v sobě zahrnuje všechny podstatné složky finanční analýzy, tedy rentabilitu, likviditu, zadluženost i strukturu kapitálu. Jednotlivým vybraným dílčím ukazatelům je také přiřazena určitá váha, která odráží jeho významnost pro finanční zdraví podniku.

Objevují se různé rovnice pro výpočet výsledné hodnoty. Jeden typ platí pro společnosti s veřejně obchodovanými cennými papíry, jiný zase pro společnosti uzavřené, nebo pro

¹² Grünwald R., Holečková J., Finanční analýza a plánování, Praha, VŠE, 2002

¹³ Valach J. a kolektiv, Finanční řízení podniku, Ekopress, Praha 4, 1999

¹⁴ Kislingerová E., Oceňování podniku, C. H. Beck, Praha, 1999

¹⁵ Neumaierová I., Neumaier I., Výkonnost a tržní hodnota firmy, Grada Publishing, Praha, 2002

společnosti, které nejsou obchodovány na kapitálovém trhu. Altmanův indikátor bankrotu se v podmínkách České republiky setkává s problémem vlastního naplnění jednotlivých ukazatelů, protože byl zpracován pro podmínky rozvinutého kapitálového trhu. Pokusem o úpravu Altmanovy analýzy na podmínky České republiky je index IN.

$$\frac{\text{čistý pracovní kapitál}}{\text{celková aktiva}} * 0,717 + \frac{\text{nerozdělený zisk}}{\text{celková aktiva}} * 0,847 + \frac{\text{zisk před zdaněním} + \text{úroky}}{\text{celková aktiva}} * 3,107 + \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{cizí kapitál}} * 0,420 + \frac{\text{výnosy}}{\text{celková aktiva}} * 0,998$$

Dosazením do rovnice dostaneme Altmanův Z-faktor. Je-li větší než 2,9, podnik je posuzován jako finančně silný. Pokud hodnota Z je nižší než 1,2 jedná se o podnik finančně nestabilní, který se dostal do finančních potíží. Hodnota Z v rozmezí 2,9 - 1,2 je podnik v nevyhraněné finanční situaci, čím je číslo vyšší, tím je podnik odolnější vůči bankrotu.

2.3.2.5.2 Index IN 01¹⁶

Jedná se o index manželů Neumaierových, ze kterého je vyvozen následující tvar rovnice:

$$\frac{\text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}} * v_1 + \frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{úroky}} * v_2 + \frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{aktiva}} * v_3 + \frac{\text{výnosy}}{\text{aktiva}} * v_4 + \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky} + \text{krátkodobé bankovní úvěry}}$$

Váha jednotlivých ukazatelů je ve vzorci označena písmenem *v* a tyto váhy mají následující hodnoty:

<i>ukazatel</i>	<i>váha ukazatele</i>
$\frac{\text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}}$	$v_1 = 0,13$
$\frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{úroky}}$	$v_2 = 0,04$
$\frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{aktiva}}$	$v_3 = 3,92$

¹⁶Neumaierová I., Neumaier I., Výkonnost a tržní hodnota firmy, Grada Publishing, Praha, 2002

$\frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}$

$$v_4 = 0,21$$

$\frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry}}$

$$v_5 = 0,09$$

Pokud tedy propočítáme výše uvedený vzorec, dostaneme hodnotu, kterou pro zjištění výsledné prognózy porovnáme s vyhodnocovací tabulkou.

Tabulka 2 Vyhodnocení IN testu

Výsledná hodnota IN testu	Závěr
$> 1,77$	Podnik s výborným finančním zdravím
interval $\langle 0,75; 1,77 \rangle$	Bez prognózy, šedá zóna
$< 0,75$	Podnik spěje k bankrotu

2. 3. 2. 5. 3 Produktivita práce

$\frac{\text{výnosy}}{\text{počet zaměstnanců}}$

Tento ukazatel vyjadřuje, jakou částkou se podílí jeden zaměstnanec na výnosech.

2. 3. 2. 6 Vyhodnocování poměrových ukazatelů

Vzhledem k tomu, že finanční analýza pracuje s rozsáhlým souborem poměrových ukazatelů, je potřeba získané výsledné informace pak nějakým způsobem vyhodnotit. Existuje několik základních způsobů vyhodnocení.

1. Srovnání v čase

Soustřeďuje se na vyhodnocení vývojových trendů jak u jednotlivých ukazatelů, tak pro určité skupiny.

2. Tzv. srovnání v prostoru

Jde o mezipodnikové srovnání, které je většinou v našich podmínkách využíváno jen ojediněle a to kvůli omezenému přístupu k informacím. Jsme odkázáni jen na veřejně dostupné zdroje informací, jako například Obchodní věstník nebo zveřejňované výroční zprávy. Je potřeba zjistit, zda je vůbec možné, podniky mezi sebou porovnat a to díky těmto faktorům:

oborové hledisko – srovnatelnost vstupů, technologií a výstupů, okruh zákazníků,...

geografické hledisko, tj. lokalizace podniku

historické hledisko

hledisko velikosti – např. podle počtu zaměstnanců, rozměru stálých aktiv, tržeb,...

3. Srovnání se standardními hodnotami

Tyto hodnoty jsou většinou přejímány z vyspělých tržních ekonomik. Řadu informací nabízí internetové stránky Ministerstva průmyslu a obchodu v třídění podle jednotlivých oborů.

2. 4 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO PODNIKU

Zvolená akciová společnost byla zřízena 1. 9. 1996. Předmětem její činnosti je výroba léčiv, dále provádí chemické, biologické a mikrobiologické kontroly jak vlastní produkce, tak i kontroly produkcí jiných výrobců.

Firma má ve Státním ústavu pro kontrolu léčiv registrováno celkem 26 výrobků, které je schopna vyrábět. Každý přípravek má přidělen svůj kód a jednotlivé preparáty jsou vyráběny ve třech objemových jednotkách: 80 ml, 250 ml a 500 ml.

Jejím dalším předmětem činnosti je také organizační a ekonomické poradenství a nákup zboží za účelem jeho dalšího prodeje.

Specifikum firmy

Firma, jako výrobce léčiv, má veškeré ceny regulované Zákonem o cenách č.526/90 Sb. Na jeho základě vydává Ministerstvo financí České republiky výměry, kterými jsou každoročně stanoveny maximální ceny všech léčiv prodávaných v České republice. Z tohoto zákona vyplývá pro firmu povinnost předkládat ročně přehledy o dosažené míře zisku a množství prodaných výrobků v České republice.

3. METODIKA

Cílem této práce je posoudit ekonomickou situaci vybraného podniku a zaměřit se na jeho finanční situaci, což zahrnuje i další dílčí cíle, tedy zhodnocení jednotlivých oblastí finanční analýzy. Je dobré, zvláště, zhodnotit oblast rentability, tedy výnosnosti daného podniku, oblast aktivit a v neposlední řadě i oblast zadluženosti a likvidity.

Základním metodickým nástrojem finanční analýzy jsou tzv. poměrové ukazatele, které jsou ve formě číselného vztahu, do něhož jsou uváděny finančně-účetní informace. Tyto

poměrové ukazatele se běžně vypočítají vydělením jedné položky jinou položkou uvedenou ve výkazech. K výpočtům, uvedeným na následujících stránkách, bylo potřeba nejprve vyhledat potřebné údaje za sledované roky 2001, 2002, 2003, 2004 a 2005 v účetních výkazech, konkrétně pak např. v Rozvaze, Výkazu zisků a ztráty a dalších dokumentech z účetnictví firmy. Dále bylo nutné zvolit vybrané ukazatele oblastí finanční analýzy, pomocí nichž se pak vyhodnocovaly jejich výsledné hodnoty a provádělo zhodnocení dané situace a vývoje ukazatelů v letech. U vybraného podniku, kde byla finanční analýza provedena, nebylo možné provést mezipodnikové srovnání s ostatními podniky a to hned z několika důvodů. Na českém trhu neexistuje obdobná firma se shodným výrobním zaměřením. Daný podnik dodává své výrobky, které nejsou volně prodejné, prostřednictvím distributorů pouze pro pacienty všech nemocnic ČR. Konkurence je veskrze v nadnárodních společnostech. Na českém trhu operují tři světové firmy s těmito produkty, proto je lépe volit pro srovnání statistiky na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (dále jen MPO). Zmíněná statistika MPO má tu výhodu, že v příslušné velikostní kategorii je v OKEČ, tedy oboru chemických a obdobných výrob, kam má hodnocený podnik nejbližší (OKEČ 24 421), poměrně velký počet firem a tedy jejich ukazatele mají dosti vysokou vypovídací schopnost. Údaje zveřejněné na internetu se bohužel vztahují pouze k roku 2002, proto vedle zdrojů MPO se při porovnání výsledných hodnot v této práci vychází i z propočtů níže uvedených ukazatelů, pro které byly získány jednotlivé položky do vzorců na webových stránkách Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ). I zde ovšem bylo omezené množství zveřejněných přístupných informací a je nutné také vzít v potaz, že zveřejněná data jsou průměrnými hodnotami sledovaných podniků o více než sto zaměstnancích a podnik, jehož finanční situaci se autorka snaží zhodnotit, má v průměru kolem 32 zaměstnanců. Vedle odkazů na hodnoty ukazatelů, zveřejněných na výše uvedených internetových stránkách, byly ještě vybrány ukazatele jednotlivých oblastí, u nichž se uvádějí doporučené hodnoty v odborných literaturách.

Níže jsou uvedeny použité vzorce a v tabulce Příloha 1 pak jednotlivé položky pro jejich výpočet a také zdroj, který odkazuje na to, odkud byly údaje brány. Rozvaha má zkratku R, Výkaz zisků a ztráty V. Řádky v obou účetních výkazech ovšem nejsou za všechny sledované roky shodné, proto jsou ještě uvedeny v závorkách další možnosti označení příslušné řádky.

Oblast rentability

Rentabilita celkového kapitálu (ROA) = zisk před zdaněním a úroky/aktiva

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) = zisk před zdaněním a úroky/vlastní kapitál

Oblast aktivity

Doba obratu zásob = zásoby/(celkové náklady/365)

Rychlost obratu zásob = tržby/zásoby

Doba obratu pohledávek = pohledávky/(tržby/365)

Rychlost obratu pohledávek = tržby/pohledávky

Doba splacení závazků = závazky/(tržby/365)

Obchodní deficit = [pohledávky z obchodního styku/(tržby/365)] –
– [závazky z obchodního styku/(tržby/365)]

Oblast zadluženosti

Zadluženost I = dlouhodobé závazky/vlastní kapitál

Zadluženost II = celkové závazky/celková aktiva

Úrokové krytí = zisk před zdaněním a úroky/úroky

Oblast likvidity

Běžná likvidita = oběžná aktiva/krátkodobé závazky

Pohotová likvidita = oběžná aktiva – zásoby/krátkodobé závazky

Peněžní likvidita = finanční majetek/krátkodobé závazky

Souhrnný ukazatel

Produktivita osobních nákladů = výnosy/osobní náklady

Produktivita práce = výnosy/počet zaměstnanců

Altmanův index = (čistý pracovní kapitál/aktiva celkem)* v_1 + (nerozdělený zisk/aktiva celkem)* v_2 + (zisk před zdaněním + úroky/aktiva celkem)* v_3 + (vlastní kapitál/cizí kapitál)* v_4 + (výnosy/aktiva celkem)* v_5

Index IN 01 = (aktiva/cizí zdroje)* v_1 + (zisk před zdaněním a úroky/úroky)* v_2 + (zisk před zdaněním a úroky/aktiva)* v_3 + (výnosy/aktiva)* v_4 + (oběžná aktiva/krátkodobé závazky + krátkodobé bankovní úvěry)* v_5

4. PRAKTICKÁ ČÁST

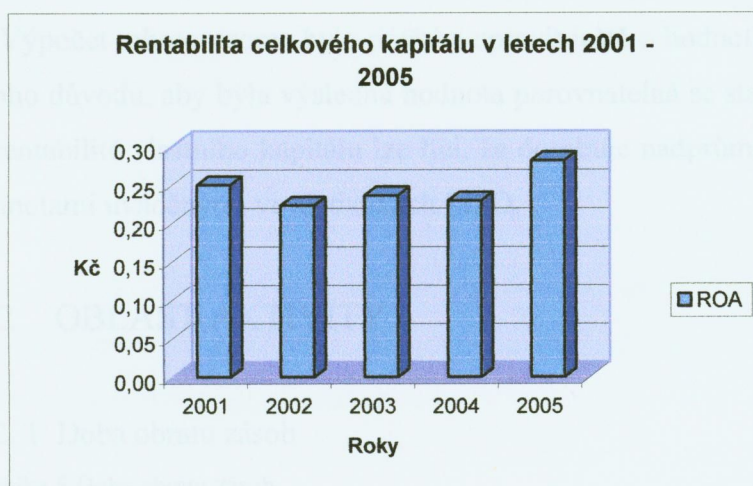
4.1 OBLAST RENTABILITY

4.1.1 Rentabilita úhrnných vložených prostředků (ROA)

Tabulka 3 Rentabilita celkového kapitálu

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Provozní VH	4 498	4 134	4 777	3 847	5 512
Aktiva	18 024	18 546	20 230	16 773	19 601
ROA	0,25	0,22	0,24	0,23	0,28

Graf 1 ROA

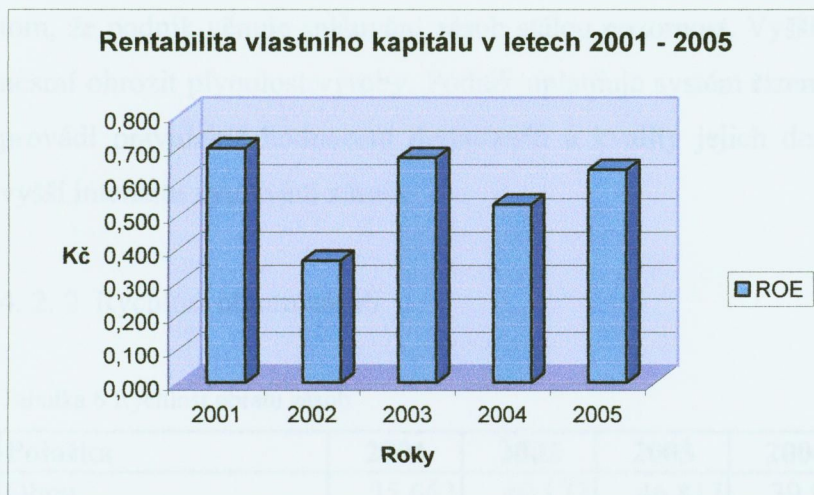
Bez ohledu na původ kapitálu lze konstatovat, že vložené prostředky byly zhodnocovány velmi dobře a bez větších výkyvů v jednotlivých hodnocených letech. Nejúspěšnějším rokem byl poslední sledovaný, kdy z jedné vložené koruny bylo získáno 28 haléřů, samozřejmě před zdaněním.

4.1.2 Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Tabulka 4 ROE

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Provozní VH	4 498	4 134	4 777	3 847	5 512
Vlastní kapitál	6 410	11 293	7 106	7 207	8 667
ROE	0,70	0,37	0,67	0,53	0,64

Graf 2 ROE

Výpočet tohoto vzorce bylo potřeba upravit ještě o hodnotu VH z finanční činnosti a to z toho důvodu, aby byla výsledná hodnota porovnatelná se statistikami a metodikou MPO. O rentabilitě vlastního kapitálu lze říci, že dosahuje nadprůměrných hodnot v porovnání s hodnotami uváděnými ve statistikách MPO.

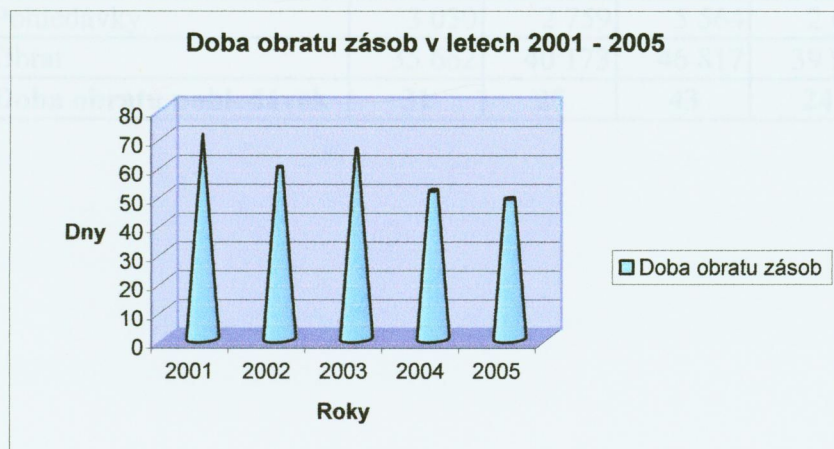
4. 2 OBLAST AKTIVITY

4. 2. 1 Doba obratu zásob

Tabulka 5 Doba obratu zásob

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Zásoby	6 085	5 945	7 617	5 120	5 054
Celkové náklady	31 418	36 480	42 194	36 375	37 973
Doba obratu zásob	71	59	66	51	49

Graf 3 Doba obrat zásob

Zjištěná doba obratu zásob má, s výjimkou roku 2003, klesající tendenci. To svědčí o tom, že podnik věnuje snižování zásob stálou pozornost. Vyšší intenzita využití zásob ale nesmí ohrozit plynulost výroby. Podnik uplatňuje systém řízení kvality ISO 90001: 2000, provádí pravidelné hodnocení dodavatelů a kvality jejich dodávek. Právě to umožňuje vyšší intenzitu využívání zásob.

4. 2. 2 Rychlost obratu zásob

Tabulka 6 Rychlost obratu zásob

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Obrat	35 662	40 173	46 817	39 976	43 423
Zásoby	6 085	5 945	7 617	5 120	5 054
Rychlost obratu zásob	5,86	6,76	6,15	7,81	8,59

Právě při porovnání v časové řadě 5-ti let po sobě jdoucích lze objektivně posuzovat trend rychlosti. I tento ukazatel svědčí o péči, kterou podnik věnuje jak růstu obratu tak i řízení zásob. Při hodnocení tohoto poměrového ukazatele je třeba být opatrný, neboť hodnoty rychlosti vychází z hodnot okamžitých, tzn. stavu zjištěného v účetnictví k rozvahovému dni, tj.31.12. daného roku.

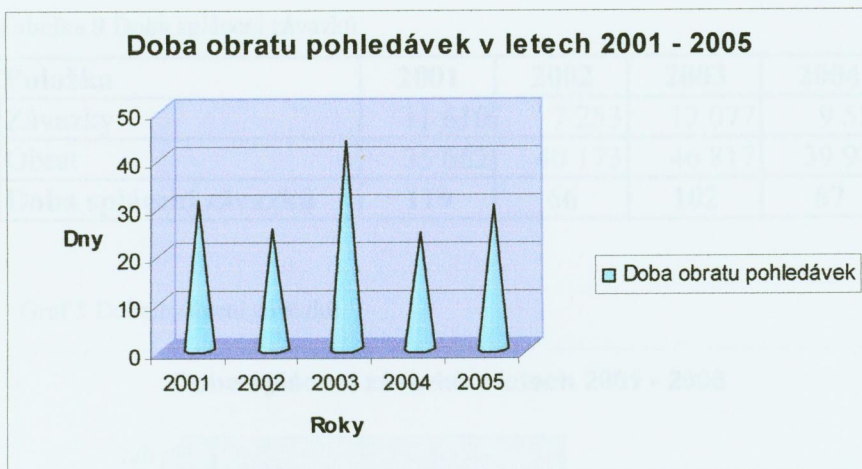
Výsledná hodnota pro rok 2004 z údajů ČSÚ je 7,13, což je velmi blízké i roku 2004 sledovaného podniku.

4. 2. 3 Doba obratu pohledávek

Tabulka 7 Doba obratu pohledávek

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Pohledávky	3 030	2 759	5 564	2 669	3 590
Obrat	35 662	40 173	46 817	39 976	43 423
Doba obratu pohledávek	31	25	43	24	30

Graf 4 Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek kopíruje finanční situaci českého zdravotnictví. Přestože podnik dodává svoji veškerou produkci do nemocnic, musí se, i vzhledem k zahraniční, kapitálově silnější konkurenci, přizpůsobovat trhu. Proto trend tohoto ukazatele není objektivně hodnotitelný a plně závisí na vnějším prostředí. Podnik pravidelně měsíčně vyhodnocuje platební schopnost svých odběratelů a jejich bonitu.

4. 2. 4 Rychlost obratu pohledávek

Tabulka 8 Rychlost obratu pohledávek

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Obrat	35 662	40 173	46 817	39 976	43 423
Pohledávky	3 030	2 759	5 564	2 669	3 590
Rychlost obratu pohledávek	11,8	14,6	8,4	15,0	12,1

U rychlosti obrátky, vzhledem k minimální možnosti ovlivňovat vnější prostředí, lze zvýšit sledovanou hodnotu dosažením vyššího obratu. Při řízení stavu pohledávek je nutno dbát na bonitu partnera a jeho platební schopnost. Podnik musí hledat rovnováhu mezi zvyšováním hodnoty obratu a celkovými pohledávkami. Proto by své produkty měl dodávat jenom prověřeným a „čitelným“ partnerům s dobrými referencemi. Míra rizika musí být hodnocena z mnoha pohledů tak, aby bylo minimalizováno možné neuhrazení pohledávky.

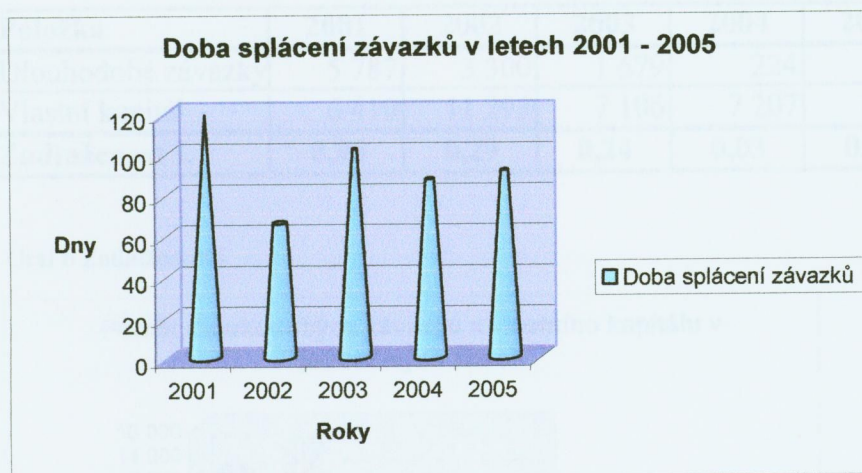
ČSÚ uvádí hodnotu tohoto ukazatele pro rok 2004 4,41, což je oproti výsledné hodnotě uváděného podniku poměrně nízké číslo.

4. 2. 5 Doba splácení závazků

Tabulka 9 Doba splácení závazků

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Závazky	11 610	7 253	13 077	9 553	10 892
Obrat	35 662	40 173	46 817	39 976	43 423
Doba splácení závazků	119	66	102	87	92

Graf 5 Doba splácení závazků

Tento ukazatel nelze přeceňovat, neboť je vypočítán z hodnot okamžitých, k poslednímu dni sledovaného roku. Proto je nutné věnovat závazkům stejnou péči jako pohledávkám. Zhoršení platební morálky může vést ke ztrátě bonusů (dosahovaná cena surovin, doba splatnosti apod.) za včasné platby a to zejména u plateb zahraničním partnerům. Navíc opožděné platby mohou negativně ovlivnit „goodwill“ podniku včetně následného dopadu na jeho celkové hospodaření.

4. 2. 6 Obchodní deficit

Tabulka 10 Obchodní deficit

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Pohledávky z obchod.styku	2 021	1 783	4 691	2 669	2 590
Závazky z obchod.styku	3 766	2 504	4 907	2 808	2 954
Obrat	35 662	40 173	46 817	39 976	43 423
Obchodní deficit	-17,9	-6,6	-1,7	-1,3	-3,1

Hodnota obchodního deficitu by měla být, v ideálním případě, rovna nule. To by svědčilo o vysoce vyrovnaném saldu. V daném podniku je tento ukazatel mírně záporný,

což znamená i mírný pokles peněžního toku. Vzhledem k zjištěné hodnotě nehrozí jeho bezprostřední zhoršení.

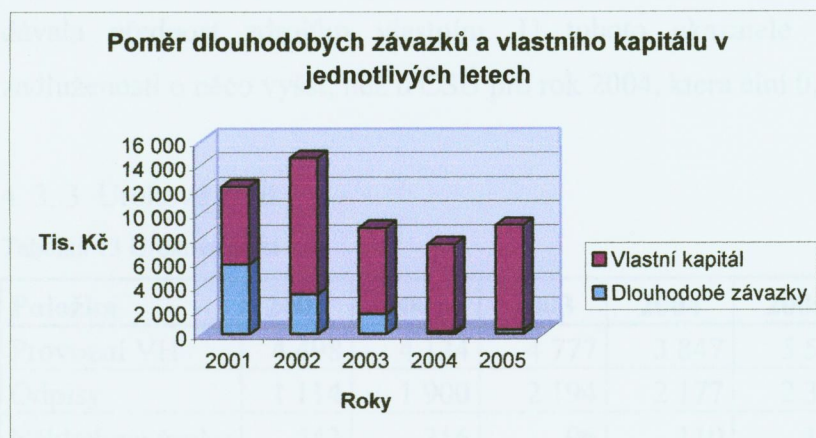
4.3 OBLAST ZADLUŽENOSTI

4.3.1 Zadluženost I.

Tabulka 11 Zadluženost I

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Dlouhodobé závazky	5 787	3 300	1 679	224	351
Vlastní kapitál	6 410	11 293	7 106	7 207	8 667
Zadluženost I.	0,90	0,29	0,24	0,03	0,04

Graf 6 Zadluženost I

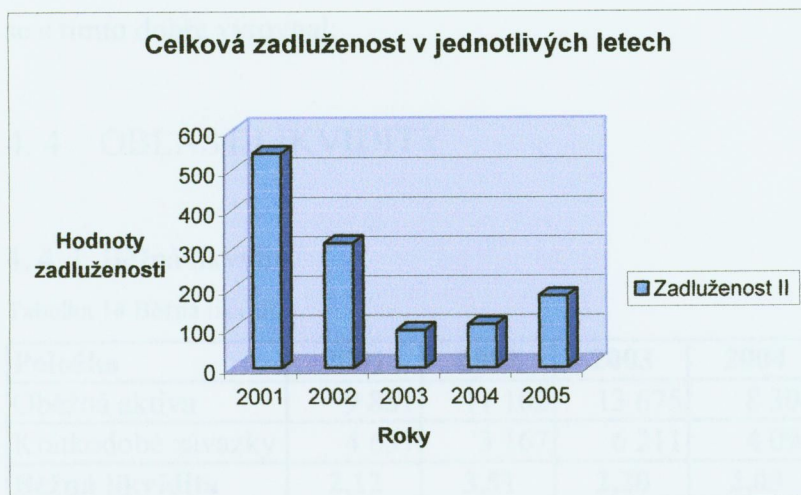
Z grafu je zřejmé, že zadluženost podniku postupně klesala v závislosti na celkovém růstu výnosnosti, kterou podnik dosahoval z vloženého kapitálu. Trend byl veskrze pozitivní. V posledních dvou letech jsou hodnoty značně nízké, v porovnání s hodnotami podniků, zahrnutých ve statistikách ČSÚ 0,27.

4.3.2 Zadluženost II (celková zadluženost)

Tabulka 12 Celková zadluženost

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Celkové závazky	11 610	7 253	13 077	9 553	10 892
Pasiva celkem	18 024	18 546	20 230	16 773	19 601
Zadluženost II.	0,64	0,39	0,65	0,57	0,56

Graf 7 Celková zadluženost

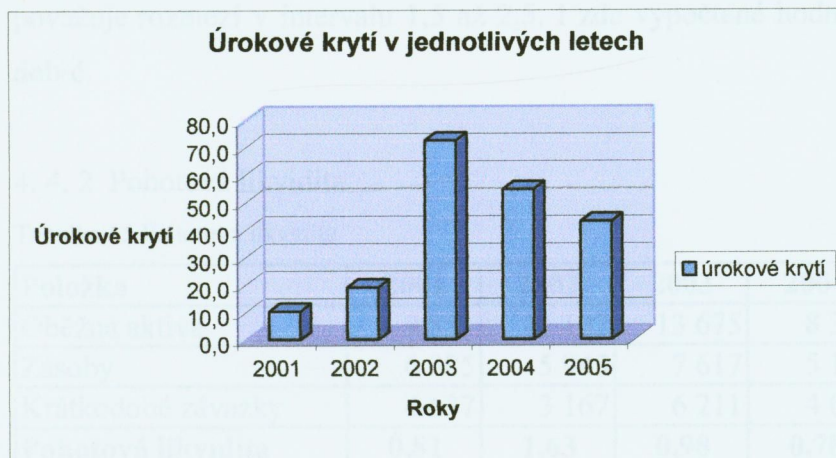
Uvedené hodnoty ukazují jasně na postupné snižování potřeby cizích zdrojů, firma dávala přednost zdrojům vlastním. U tohoto ukazatele vychází hodnota celkové zadluženosti o něco vyšší, než u ČSÚ pro rok 2004, která činí 0,18.

4. 3. 3 Úrokové krytí

Tabulka 13 Úrokové krytí

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Provozní VH	4 498	4 134	4 777	3 847	5 512
Odpisy	1 114	1 900	2 194	2 177	2 353
Nákladové úroky	543	316	96	110	182
Úrokové krytí	10,3	19,1	72,6	54,8	43,2

Graf 8 Úrokové krytí

Ukazatel je pro podnik pozitivní, což koresponduje i s údaji MPO. V roce 2000 a 2004 probíhala částečná rekonstrukce výrobních prostor s nutností investičního úvěru. To se

odrazilo v letech následujících (viz řádka Nákladové úroky v Příloze 1). Lze říct, že podnik se s tímto dobře vyrovnal.

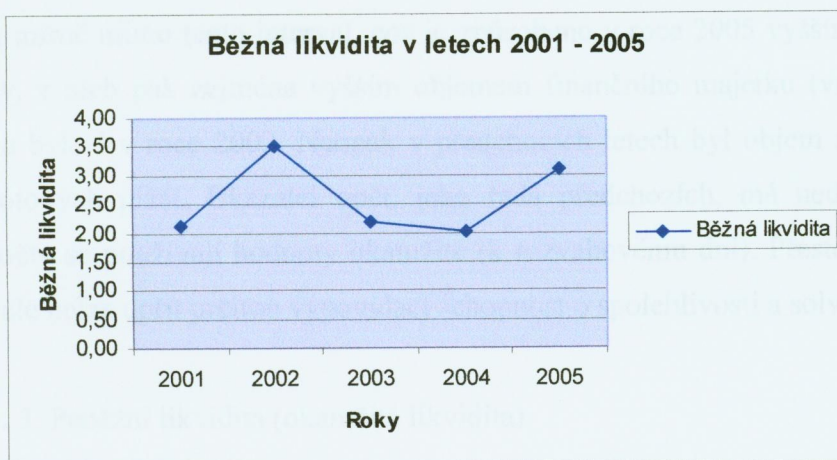
4. 4 OBLAST LIKVIDITY

4. 4. 1 Běžná likvidita

Tabulka 14 Běžná likvidita

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Oběžná aktiva	9 851	11 102	13 675	8 306	11 680
Krátkodobé závazky	4 637	3 167	6 211	4 094	3 788
Běžná likvidita	2,12	3,51	2,20	2,03	3,08

Graf 9 Běžná likvidita

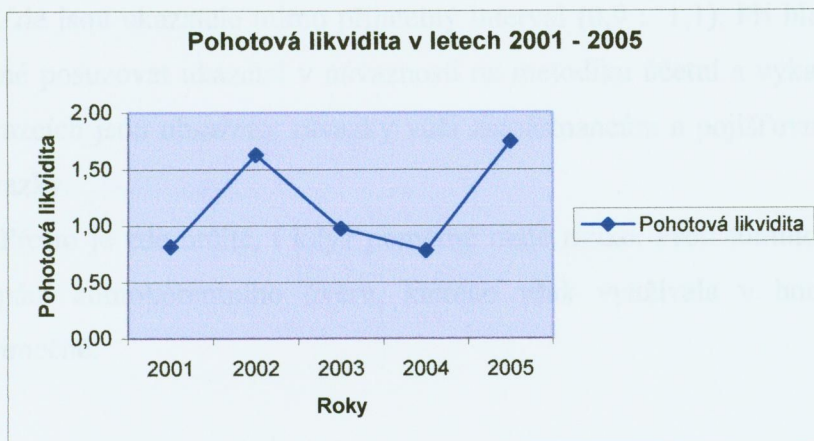
Tento ukazatel vypovídá přeneseně o platební schopnosti podniku, neboť vyjadřuje, kolikrát je podnik schopen pokrýt krátkodobé závazky oběžnými aktivy. Za uspokojivé se považuje rozmezí v intervalu 1,5 až 2,5. I zde vypočtené hodnoty lze tedy považovat za dobré.

4. 4. 2 Pohotová likvidita

Tabulka 15 Pohotová likvidita

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Oběžná aktiva	9 851	11 102	13 675	8 306	11 680
Zásoby	6 085	5 945	7 617	5 120	5 054
Krátkodobé závazky	4 637	3 167	6 211	4 094	3 788
Pohotová likvidita	0,81	1,63	0,98	0,78	1,75

Graf 10 Pohotová likvidita

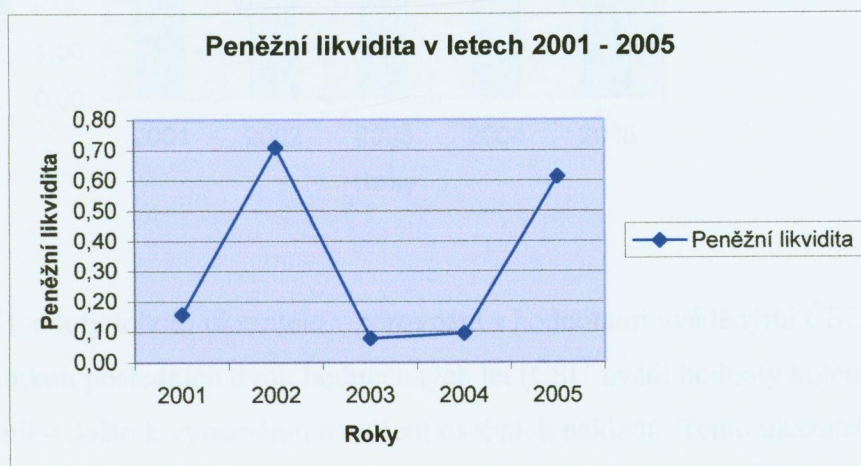
Je uváděno, že jeho hodnota by měla být v intervalu 1,00 až 1,50. Podnikové ukazatele jsou mírně mimo tento interval, což je způsobeno v roce 2005 vyšším objemem oběžných aktiv, z nich pak zejména vyšším objemem finančního majetku (viz Příloha 1). Stejně tomu bylo i v roce 2002. Naopak v předchozích letech byl objem finančních prostředků pohotových nižší. Ukazatel opět, jako řada předchozích, má nedostatek v tom, že k výpočtu se používají hodnoty okamžité (k rozvahovému dni). Přesto, v delší časové řadě mu ale nelze upřít určitou vypovídací schopnost o spolehlivosti a solventnosti firmy.

4. 4. 3 Peněžní likvidita (okamžitá likvidita)

Tabulka 16 Peněžní likvidita

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Finanční majetek	733	2247	488	393	2325
Krátkodobé závazky	4637	3167	6211	4094	3788
Peněžní likvidita	0,16	0,71	0,08	0,10	0,61

Graf 11 Peněžní likvidita

Zde jsou ukazatele mimo přijatelný interval (0,9 ; 1,1). Při hlubším zkoumání je však nutné posuzovat ukazatel v návaznosti na metodiku účetní a výkazovou. V krátkodobých závazcích jsou obsaženy závazky vůči zaměstnancům a pojišťovnám, rovněž pak daňové závazky.

Přesto je zde určité, i když poměrně malé riziko. Proti tomuto se firma jistí možností čerpání kontokorentního úvěru, kterého však využívala v hodnocených letech zcela výjimečně.

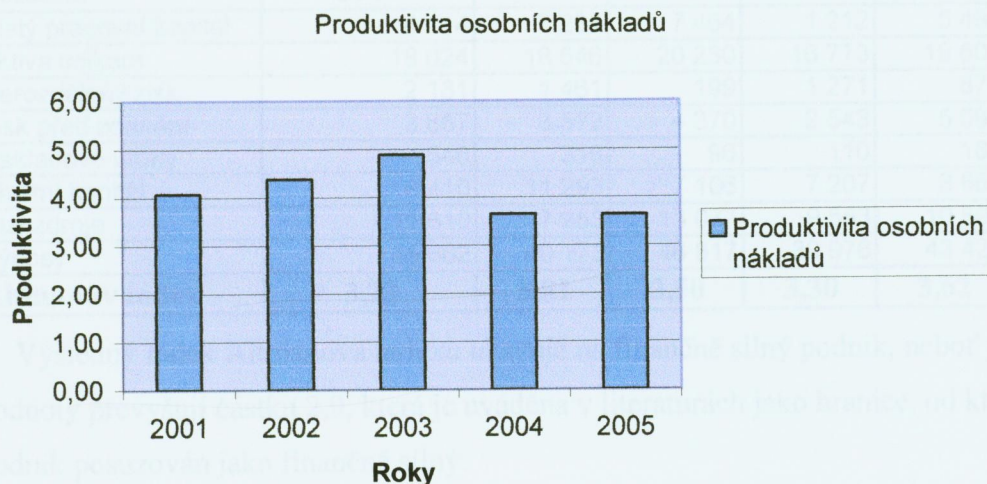
4. 5 DOPLŇKOVÉ UKAZATELE

4. 5. 1 Produktivita osobních nákladů

Tabulka 17 Produktivita osobních nákladů

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Výnosy	35 662	40 173	46 817	39 976	43 423
Osobní náklady	8 761	9 177	9 597	10 955	11 922
Produktivita osobních nákladů	4,07	4,38	4,88	3,65	3,64

Graf 12 Produktivita osobních nákladů

Hodnoty tohoto ukazatele v porovnání s hodnotami uváděnými ČSÚ jsou srovnatelné s výjimkou posledních dvou hodnocených let (ČSÚ uvádí hodnoty kolem 10), kdy v podniku došlo k výraznému navýšení osobních nákladů. Tento ukazatel byl vybrán, i když není v teoretické části popsán. Lze mít za to, že jde o ukazatel velmi důležitý pro efektivní

usměrňování mezd tak, aby relace mezd a dosahovaného obrátu neovlivňovala negativně celkovou rentabilitu.

4. 5. 2 Produktivita práce

Tabulka 18 Produktivita práce

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Výnosy	35 662	40 173	46 817	39 976	43 423
Počet zaměstnanců	33	33	33	32	32
Produktivita práce	1 081	1 217	1 419	1 249	1 357

Pokud jde o ukazatele produktivity práce, ukazuje, že na jedné straně dochází k nárůstu produktivity práce na jednoho pracovníka, což je jistě pozitivní, ale na druhou stranu lze sledovat negativní snižování produktivity mzdových nákladů, tedy podnik sice snížil mírně počet zaměstnanců, ale na druhé straně neúměrně zvyšuje mzdové náklady bez odpovídající vazby na patřičný výkon.

Do budoucna by měl tedy podnik sledovat zda zvýšení mezd má odpovídající efekt ve zvyšování produktivity práce zaměstnanců.

4. 5. 3 Altmanův index

Tabulka 19 Altmanův index

Položka	2001	2001	2003	2004	2005
Čistý pracovní kapitál	4 114	7 235	7 464	1 212	5 492
Aktiva celkem	18 024	18 546	20 230	16 773	19 601
Nerozdělený zisk	2 131	1 461	199	1 271	871
Zisk před zdanění	3 857	3 572	4 370	2 543	5 096
Nákladové úroky	546	316	96	110	182
Vlastní kapitál	6 410	11 293	7 106	7 207	8 667
Cizí zdroje	11 610	7 253	13 077	9 553	10 892
Výnosy	35 662	40 173	46 817	39 976	43 423
Altmanův index	3,23	3,81	3,50	3,30	3,62

Výsledný řádek Altmanova indexu ukazuje na finančně silný podnik, neboť jeho hodnoty převyšují částku 2,9, která je uváděna v literaturách jako hranice, od které je podnik posuzován jako finančně silný.

4. 5. 4 Index IN 01

Tabulka 20 Index IN 01

Položka	2001	2002	2003	2004	2005
Aktiva celkem	18 024	18 546	20 230	16 773	19 601
Cizí zdroje	11 610	7 253	13 077	9 553	10 892
Provozní VH	4 498	4 134	4 777	3 847	5 512
Úroky	546	316	96	110	182
Výnosy	35 662	40 173	46 817	39 976	43 423
Oběžná aktiva	9 851	11 102	13 675	8 306	11 680
Krátkodobé závazky	4 637	3 167	6 211	4 094	3 788
Krátkodobé bank. úvěry	1 100	700	0	3 000	2 400
Index IN 01	2,08	2,44	3,80	3,13	3,18

Zjištěné hodnoty tohoto integrovaného ukazatele v průběhu celého sledovaného období nasvědčují, že podnik se nacházel a nachází ve výborném finančním zdraví.

5. ZÁVĚREČNÁ HODNOCENÍ A NÁVRHY

5.1 HODNOCENÍ OBLASTI RENTABILITY

Ve sledovaném podniku, v průběhu 5–ti let po sobě jdoucích, je vykazovaná rentabilita jak vložených prostředků (ROA), tak i rentabilita vlastního kapitálu nadprůměrná a výkyvy v jednotlivých letech jsou minimální. Z pohledu podniku je dosažená výsledná výnosnost složena z výnosnosti jednotlivých produktů. Výnosnost je sledována na základě měsíčně aktualizovaných vlastních kalkulačních nákladů na každý jednotlivý produkt. Záporné hodnoty rentability avizují managementu, kterým produktům má věnovat zvýšenou pozornost. Obdobně jsou zpracovány vývojové řady výnosnosti v rámci roku a meziročně. V tom lze spatřovat jednu z příčin, proč podnik dosahuje dobré rentability.

Oblast, která vyžaduje určitou pozornost ze strany managementu sledovaného podniku, jsou osobní náklady, jejichž rentabilita v posledních dvou letech klesá mimo rámec uváděných statistik MPO. Tam se tato hodnota ve srovnatelné kategorii podniků pohybovala v rozmezí (4,1 ; 6,7). Mzdová náročnost, pokud nebude soustavně sledována, by mohla v budoucnosti přivodit snížení celkové rentability. Podnik ale musí na druhé straně počítat se zvýšeným tlakem na růst mezd v blízké budoucnosti. Zachování

uspokojivé produktivity osobních nákladů závisí nejen na jejich objemu, ale také na výši v budoucnosti dosažitelného obrátu.

5.2 HODNOCENÍ OBLASTI AKTIVITY

Hodnocení aktivity je nedílnou součástí komplexnosti i této finanční analýzy a z předcházejících výpočtů lze odvodit následující pozitivní tendence:

Doba obrátu zásob vykazuje klesající trend, za pět let došlo ke zkrácení doby obrátu o 22 dní (viz bod 4. 2. 1). Rychlost obrátu zásob vykazuje rovněž velice zřetelný pozitivní trend. Určitou nevyváženost s možnými negativními dopady lze vystopovat u ukazatelů, jakými jsou oblasti doby obrátu a rychlosti obrátu pohledávek a závazků. Rozkolísanost zjištěných hodnot nesvědčí o uspokojivém stavu. K tomuto závěru vede zejména ukazatel nazývaný obchodní deficit, kterým se vyjadřuje vyrovnanost obchodního salda. Podnik trpí zřejmě všeobecně známými problémy celého českého zdravotnictví, přestože řízení pohledávek a závazků věnuje značnou pozornost. Je si plně vědom rizika tohoto nejméně aktivního úseku svého hospodaření. Toto riziko ošetřuje možností čerpání kontokorentního úvěru, tedy cizím zdrojem. Uvedené řešení však využívá ve velmi omezeném rozsahu (max. po dobu několika týdnů v roce), neboť řešení kontokorentním úvěrem je poměrně drahé.

Oblast aktivity, přes pozitivní trendy vykazované u doby obrátu a rychlosti obrátu zásob, lze prohlásit za nejméně uspokojivou.

5.3 HODNOCENÍ OBLASTI ZADLUŽENOSTI

Z obou poměrových ukazatelů zadluženosti, tzn. jak z poměru závazků k vlastnímu kapitálu, tak i k celkovým pasivům, se jasně ukazuje, že firma dává přednost vlastním zdrojům (viz bod 4. 3. 1 a 4. 3. 2). Škoda, že nejsou k dispozici srovnatelné celostátní údaje v dané kategorii podniků.

Srovnatelným ukazatelem, i když bohužel ne zcela plně objektivním, je zjištěné úrokové krytí. I když zjištěný interval je značně široký, lze jej hodnotit, zejména s přihlédnutím k jeho vývoji, pozitivně. Kolísající hodnoty tohoto ukazatele vypovídají, že podnik věnoval půjčené finanční prostředky na rekonstrukci a zlepšení své produkce.

Management by měl zvážit, zda snižování zadluženosti není přílišnou opatrností z jeho strany a tento zjištěný fakt pak dát do souvislosti s možným nárůstem obratu a celkovým rozvojem podniku. Zde se rýsují rezervy a to např. v možnosti exportu, neboť podnik je výlučným dodavatelem tuzemským. Taková úvaha je ale nad rámec této práce. Přesto by měl podnik toto doporučení zvážit a nechat si, nejlépe profesionální marketingovou firmou, zpracovat podrobnou analýzu trhu s obdobnými produkty v sousedních státech.

5. 4 HODNOCENÍ LIKVIDITY

Zcela uspokojivou se jeví zjištěná běžná likvidita. Její hodnota v průběhu sledovaných let je nad doporučovaným standardem (viz bod 4. 4. 1).

Pohotová likvidita byla ve třech hodnocených letech mírně mimo doporučený interval. Přesto lze považovat dosažené hodnoty tohoto ukazatele za uspokojivé.

Nejslabším článkem této oblasti je likvidita peněžní. Její hodnoty bezprostředně odráží skutečnosti zjištěné a již popsané v předchozí oblasti aktivity, zejména pak ukazatele doby obratu a doby rychlosti obratu závazků a pohledávek.

Oblast likvidity lze hodnotit, přes některé zjištěné nepříznivé hodnoty, jako méně uspokojivou s důrazem věnovat tomuto úseku trvale zvýšenou pozornost. Aby nadále neměl podnik problémy s likviditou, bylo by pro něj vhodné vypracovat plán likvidity, jaké prostředky bude kdy potřebovat a podle toho uzpůsobit svou finanční politiku.

Komplexní hodnocení finanční prosperity sledovaného podniku vyplývající z provedené analýzy: Zřetelná převaha kladně vyznívajících ukazatelů hovoří o dobrém finančním zdraví podniku (což potvrdil i výpočet souhrnného ukazatele Altmanova indexu – viz bod 4. 5. 3 a Indexu IN 01 – viz bod 4. 5. 4), s možností nejen další existence ale i určitým, dosud málo využívaným, potenciálem dalšího růstu.

6 ZÁVĚR

I když se podnik nachází na hraně neměnného a rozvíjejícího se prostředí trhu, tak nemůže počítat s tím, že lze žít jen ze svých minulých úspěchů. Proto musí neustále sledovat svou finanční situaci, porovnávat ji s minulostí a vytvářet budoucí předpovědi vývoje. Pokud chce být podnik úspěšný a konkurenceschopný, musí neustále sledovat vývoj na trhu a změny, které trh přináší, musí na tyto změny reagovat a následně je využívat jako svých příležitostí.

Tato práce měla vyhodnotit a popsat finanční situaci vybraného podniku. Jak je vidět ze zkoumaných oblastí finanční analýzy a vybraných ukazatelů, podnik si stojí v porovnání s ostatními, oborově podobně zaměřenými podniky, působícími na trhu, obstojně, přestože většina z nich je v kategorii 100 a více zaměstnanců. Ale přirozeně tomu tak nebylo všechny sledované roky. Například v roce 2003 v oblasti aktivity se výsledky ukazatelů značně vymykají hodnotám ostatních roků, což je způsobeno hlavně tím, že podnik nevěnoval příliš velkou pozornost sledování zásob, a také lhůty splatnosti povolené jeho odběratelům byly nad jeho možnosti. Podnik ale včas zareagoval a hodnoty následujících roků byly již v normálu. Jelikož se podnik ocitá na trhu v oblasti zdravotnictví, tak má i obdobné problémy. Mezi největší patří, jak už bylo zmíněno, řízení pohledávek a závazků, kterým tedy musí i nadále věnovat velkou pozornost a nepodceňovat je.

Co se týče oblasti rentability, je v minulých 5-ti letech nadprůměrná, ale i přesto je v budoucnu třeba počítat s tím, že ji může ohrozit, a tím pádem i snížit její hodnoty, několik faktorů, mezi nejvýznamnější z nich patří růst mezd v blízké budoucnosti.

Oblast zadluženosti, a propočet s ní souvisejících ukazatelů, ukazuje na to, že při financování dává podnik přednost převážně financování z vlastních zdrojů, přestože kolísání hodnot ukazuje i na to, že podnik musel na některé investiční akce použít cizí zdroje. Podnik by měl také uvážit, zda nezačít více využívat cizích zdrojů v souvislosti s možností jeho dalšího růstu, a to exportu svých výrobků do zahraničí.

Příloha 1 Přehled položek a odkazů na zdroj

Položka	Zdroj
Tržby	V, ř. 01+ 04
Zisk před zdaněním a úroky	V, ř. 29 (ř. 030)
VH z finančních operací	V, ř. 50 (ř. 048)
Aktiva celkem	R, ř. 001
Nákladové úroky	V, ř. 45 (ř. 043)
Osobní náklady	V, ř. 12
Vlastní kapitál	R, ř. 63 (ř. 068)
Celkové závazky	R, ř. 081(ř. 085)
Pasiva celkem	R, ř. 062 (ř. 067)
Dlouhodobé závazky	R, ř. 087 (ř. 091)
Stálá aktiva	R, ř. 003
Oběžná aktiva	R, ř. 030 (ř. 031)
Počet zaměstnanců	P 1-04
Odpisy	V, ř.18
Zásoby	R, ř. 031 (ř. 032)
Celkové náklady	V, ř. 08+12+17+18+22+24+26
Krátkodobé závazky	R, ř. 094 (ř. 102)
Finanční majetek	R, ř. 052 (ř. 058)
Zisk před zdaněním	V, ř. 63 (ř. 061)
Závazky po lhůtě splatnosti	Účetnictví firmy
Pohledávky z obchodního styku	R, ř. 043 (ř. 049)
Závazky z obchodního styku	R, ř. 092 (ř. 103)
Přidaná hodnota	V, ř. 011

Príloha 2 Vývojová řada vybraných položek účetních výkazů (v tis. Kč)

Položka	Zdroj	2001	2002	2003	2004	2005
Tržby	V, ř. 01+ 04	35 662	40 173	46 817	39 976	43 423
Zisk před zdaněním a úroky	V, ř. 29 (ř. 030)	4 498	4 134	4 777	3 847	5 512
VH z finančních operací	V, ř. 50 (ř. 048)	-675	-537	-408	-304	-415
Aktiva celkem	R, ř. 001	18 024	18 546	20 230	16 773	19 601
Nákladové úroky	V, ř. 45 (ř. 043)	546	316	96	110	182
Osobní náklady	V, ř. 12	8 761	9 177	9 597	10 955	11 922
Vlastní kapitál	R, ř. 63 (ř. 068)	6 410	11 293	7 106	7 207	8 667
Celkové závazky	R, ř. 081(ř. 085)	11 610	7 253	13 077	9 553	10 892
Pasiva celkem	R, ř. 062 (ř. 067)	18 024	18 546	20 230	16 773	19 601
Dlouhodobé závazky	R, ř. 087 (ř. 091)	5 787	3 300	1 679	224	351
Stálá aktiva	R, ř. 003	8 164	7 432	6 453	8 384	7 747
Oběžná aktiva	R, ř. 030 (ř. 031)	9 851	11 102	13 675	8 306	11 680
Odpisy	V, ř. 18	1 114	1 900	2 194	2 177	2 353
Zásoby	R, ř. 031 (ř. 032)	6 085	5 945	7 617	5 120	5 054
Celkové náklady	V.ř. 08+12+17+ +18+22+24+26	31 418	36 480	42 194	36 375	37 973
Krátkodobé závazky	R, ř. 094 (ř. 102)	4 637	3 167	6 211	4 094	3 788
Finanční majetek	R, ř. 052 (ř. 058)	733	2 247	488	393	2 325
Zisk před zdaněním	V, ř. 63 (ř. 061)	3 858	3 597	4 369	3 543	5 097
Závazky po lhůtě splatnosti	Účetnictví firmy	245	352	1 223	948	163
Pohledávky z obchodního styku	R, ř. 043 (ř. 049)	3 030	2 759	5 564	2 669	3 590
Počet zaměstnanců	P 1-04	33	33	33	32	32
Přidaná hodnota	V, ř. 011	14 976	17 401	19 040	15 344	22 291

Literatura

1. Kislingerová E.: Oceňování podniku, C. H. Beck, Praha 1999.
2. Grünwald R., Holečková J.: Finanční analýzy a plánování, Praha, VŠE 2002.
3. Valach J. a kolektiv: Finanční řízení podniku, Ekopress, Praha, 1999.
4. Neumaierová I., Neumaier I.: Výkonnost a tržní hodnota firmy, GRADA Publishing, Praha 2002.
5. Valach J.: Investiční rozhodování a dlouhodobé financování, Ekopress, Praha 2001.
6. Ryneš P.: Podvojný účetnictví a účetní závěrka, ANAG, Olomouc 2004.
7. Synek M. a kolektiv: Manažerská ekonomika, GRADA Publishing, Praha 2003.

VEŠKÁ UNIVERZITA
TEMEDELSKÁ FAKULTA
631ední knihovna
Studentská 13
230 05 České Budějovice